

Законом України «Про електронну комерцію» також вирішено дилему розмежування та ідентифікації понять «електронна комерція» і «електронна торгівля». Закон визначає останню як господарську діяльність у сфері електронної купівлі-продажу, реалізації товарів дистанційним способом покупцю шляхом вчинення електронних правочинів із використанням інформаційно-телекомунікаційних систем [2].

З цього означення можемо зробити висновок про належність електронної торгівлі до складу електронної комерції. Тобто остання є поняттям набагато ширшим і включає в себе окрім електронної торгівлі інші складові (види діяльності). Електронна комерція охоплює маркетинг, торгівлю, страхування та інші складові. Цікавою з позиції розвитку є така складова як цифрова готівка. В Україні наразі це економічне явище розвинено не достатньо. Зазвичай використовуються офіційні грошові знаки, як готівкові, так і такі, що переводяться через банківську систему (в тому числі через електронні системи). Дискусії щодо використання електронних грошей активно ведуться в площині контролю та оподаткування операцій. Проте на офіційному рівні в Україні використання такого підходу (виду) щодо розрахунків не врегульоване. Загалом варто визнати, що міжнародна електронна комерція, як різновид електронної комерції, характеризується не меншою кількістю проблемних аспектів, які вимагають вирішення не лише на мікро, а й на макро та мезорівнях (рівні окремо взятої держави та міжнародному рівні). Тому такий напрям наукових пошуків є достатньо актуальний і перспективний.

Список використаних джерел

1. Асадчев Ю. Ринок електронної комерції в Україні: поточний стан та перспективи розвитку, проблеми правового регулювання [Електронний ресурс] / Ю Асадчев. – Режим доступу: <http://lexliga.com/ua/novosti/rinok-elektronnoi-komerczi>.
2. Про електронну комерцію [Електронний ресурс] : Закон України від 03.09.2015 р. №675-VIII. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/675-19>
3. Успенский И. Энциклопедия Интернет-бизнеса. – СПб.: Питер, 2001. – 432 с.

Пушкар М.Р.

магістр

Тернопільський національний економічний університет

м. Тернопіль, Україна

СФЕРА ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА

По мірі ускладнення бізнес середовища все більш актуальною стає проблема безпеки функціонування підприємства. Економічна безпека означає відсутність загроз для сталого розвитку, а при настанні форс – мажорних обставин – можливість швидкого виходу з кризового стану. До сфери економічної безпеки відносять практично усі напрями господарювання, зокрема:

- фінансова (норма прибутковості, незалежність від фінансових структур, нормальна заборгованість за платежами, достатність власних коштів для розрахунків тощо);
- конкурентоздатність продукції (ринкові переваги, стійкий попит, рентабельність продукту, оновлення асортименту та ін.);
- ритмічна робота служби постачання;
- належний рівень технічного та технологічного устаткування та його оновлення;
- правова культура бізнесу;
- кадрова політика щодо формування трудового колективу;

- якість управлінської команди;
- стратегія розвитку;
- якість інформаційної служби та комунікацій;
- інші служби.

Серед них фінансову систему ставлять на перше місце, що викликає деякі сумніви, оскільки вона є наслідком і результатом роботи колективу підприємства за певний період, але формується цей результат злагодженою роботою інших системи бізнесу разом у процесі господарської діяльності.

Постійні інноваційні зміни у процесах постачання, виробництва, збуту та управління збурюють середовище бізнесу, на що реагують менеджери, щоби запобігти деструктивному впливу негативних факторів. Усі сфери господарської діяльності тісно взаємопов'язані між собою та існують як цілісна система, тому небезпека для бізнесу в одній із сфер породжує загрозу цілісній безпеці підприємства.

Економічна безпека підприємництва прямо залежить від наявності правової системи, її функціонування та ефективного механізму реалізації. Гарантом економічної безпеки підприємництва є держава.

Важливим фактором безпеки підприємництва є методи економічного регулювання зі сторони держави, і, в першу чергу, — податкова політика та податкова система. Основна умова безпеки підприємництва — стабільність податкової політики.

Безпека підприємництва залежить від ступеня втручання держави в економіку. Якщо держава майже не втручається в економіку, це є модель класичного капіталізму. Якщо ж вона втручається майже в усі економічні процеси, це є модель державного соціалізму, який існував в СРСР протягом багатьох десятиріч.

В умовах радикальних економічних перетворень в Україні все більшого значення набувають питання захисту підприємництва. Значне місце в економіці країни займають недержавні господарюючі суб'єкти — акціонерні і комерційні банки, акціонерні товариства, приватні та спільні підприємства, які стійко розвивають власне виробництво продукції і послуг. Будучи порівняно новими структурами у вітчизняній економіці, вони вже здійснили істотний вплив на економіку держави, беруть участь в розвитку сучасних технологій, розширенні експорту, створенні нових робочих місць, збільшенні податкових надходжень до бюджету. Але повсякденна практика господарюючих суб'єктів свідчить про їх підвищену, в порівнянні з державними структурами, уразливість від протиправних та інших дій зі сторони різного роду кримінальних структур й окремих осіб.

Досягнення необхідного рівня безпеки підприємництва стає життєво важливою потребою, одним з базових принципів його функціонування. Напружена криміногенна ситуація в країні, поява в Україні активно діючих структур економічної розвідки, міжнародної організованої злочинності, скрізь застосовуваних жорстких методів впливу на підприємницькі структури визначають актуальність проблеми безпеки підприємництва на найближчу перспективу [1]. З врахуванням складної економічної і політичної ситуації в Україні вже сформувався інтерес до проблем захисту об'єктів господарювання від спроб організованої злочинності, промислового шпигунства та інших правопорушень, збереження комерційної таємниці, а також функціонування приватних служб безпеки відокремлених від державного сектору. В умовах ринкової економіки підприємства функціонують в умовах невизначеності та непередбачуваності. Затяжна економічна криза в нашій країні спричинила значну кількість непередбачуваних небезпек та загроз для малого бізнесу. Крім того, на розвиток підприємництва впливають ще й такі фактори, як нестабільна політична та соціально-економічна ситуація в країні, недосконале комерційне законодавство, криміналізація суспільства, влади та бізнесу, корупція, шахрайство тощо. Найчастіше економічну безпеку бізнесу зводять до протистояння, захисту від різноманітних економічних

злочинів (пограбування, шахрайство, фальсифікація, підпали, недобросовісна конкуренція, промислове та комерційне шпигунство, інформаційна безпека тощо). Безумовно, ці загрози є важливими і їх постійно аналізують та враховують у роботі, але поняття економічної безпеки підприємства має більш широке тлумачення. Перехід до ринкової економіки, створення значної кількості підприємств, виникнення різноманітних способів конкурентної боротьби, недосконале законодавство, слабкість та корумпованість державних структур, криміналізація господарської діяльності та інші причини створили господарюючим суб'єктам умови, в яких вони вимушені приділяти значну увагу питанням забезпечення власної економічної безпеки [2].

Ціллю системи безпеки є своєчасне виявлення та запобігання як зовнішнім, так і внутрішнім небезпекам та загрозам, забезпечення захищеності діяльності підприємства та досягнення ним цілей бізнесу. Досягти поставлених цілей можна за допомогою вирішення цілого комплексу завдань. До найбільш значних можна віднести:

- виявлення реальних та прогнозування потенційних небезпек та загроз;
- розробка способів запобігання, послаблення або ліквідації наслідків їх дії;
- знаходження сил і засобів, необхідних для безпеки підприємства;
- взаємодію з правоохоронними та контролюючими органами;
- створення власної служби безпеки підприємства.

Отже, економічна безпека являє собою не тільки створення закритої бази даних з обмеженим доступом, а й якісний збір даних та їх аналіз про зовнішнє середовище для господарства та своєчасне виявлення та запобігання зовнішніх та внутрішніх небезпек та загроз, захищеності діяльності підприємства та досягнення ним поставлених цілей.

Список використаних джерел

1. Чернявский А.А. Безопасность предпринимательской деятельности. Конспект лекций. — К.: МАУП, 1998. — 124 с.
2. Грунин О.А., Грунин С.О. Экономическая безопасность организации. — СПб.: Питер, 2002. — 160 с.

Руда Т.
магістр

Тернопільський національний економічний університет
м. Тернопіль, Україна

ВЗАЄМОЗВ'ЯЗОК ТА ВЗАЄМОЗАЛЕЖНІСТЬ ПОНЯТЬ «НЕВИЗНАЧЕНІСТЬ», «РИЗИК» ТА «БЕЗПЕКА» ПІДПРИЄМСТВА

У сучасних умовах нестабільності ринку успішний розвиток та функціонування будь-якого суб'єкта підприємницької діяльності в значній мірі залежить від надійної, якісної та ґрунтовної системи економічної безпеки підприємства. Нагальна потреба у вивченні та розвитку питання економічної безпеки підприємства виникла з переходом України до ринкової економіки і на сьогоднішній день є актуальною.

Досвід роботи та наукові дослідження доводять, що всі вітчизняні суб'єкти господарювання вимагають обґрунтованої та виваженої методики оцінки й управління економічною безпекою підприємства. Це обумовлено високим рівнем конкуренції, необхідністю постійної адаптації організаційно-економічного механізму управління підприємством до сучасних умов господарювання та досить великою кількістю в Україні збиткових і збанкрутілих підприємств.